

gamle Fællesskab ved „Bad og Bord“ og overalt, hvor vi mødes i Jesu Navn. Pastor R. Lund og hans Menighed ere ikke bandlyste af vor Folkekirke ved Anerkendelsens Tibagetagelse, og vi ville med Glæde tage imod dem ved Daaben og Nadveren, ligesom vi tage imod troende Kristne selv fra en udenlandsk Folkekirke. Dette have vi følt Trang til at bevidne til Tilfredsstillelse for os selv og maaske til lidt Bestyrkelse for de morsingske Brødre og Søstre“.

Denne Erklæring viste jo, at Sympatien i kirkelige Kredse, i alt Fald i grundtvigske Kredse, var hos Valgmenigheden paa Mors og dens Præst og ikke hos Kirkebestyrelsen. Men dernæst viste denne Erklæring, navnlig ved det, der senere blev skrevet om den, at man, i alt Fald en Del af Underskriverne, ikke havde gjort sig ganske klart, hvad man forstod ved Folkekirken. Der blev nemlig skrevet en hel Del om denne Erklæring, som blev lagt frem til Underskrift — jeg tror bl. a. paa „Højskolebladet“s Kontor —, og der udbrød en Strid mellem Underskriverne. Saa skrev Birkedal den 4. Marts, at „Lund og hans Menighed selvfølgelig ere udenfor den officielle Folkekirke, men indenfor den Folkekirke, der rummer alle Guds levende Børn i Danmark“. Han skrev endvidere, at „Folkekirke og Folkekirke er to, og at man officielt kan erklæres udenfor den ene uden at træde ud af den anden“. Den Forklaring, som Birkedal der gav, er nu ikke saadan umiddelbart forstaaelig, og det viser, at Forstaaelsen af vor Folkekirke, om den er en borgerlig Indretning eller en borgerlig Indretning, som er af en særlig Art, som har en særlig Side, ikke var videre klar for Underskriverne. Den Mand, der efter min Mening klarest opfattede Forholdet, var afdøde Niels Lindberg, som meget bestemte i „Morgenbladet“ og andre Steder skrev om Forholdet. Men i selve Valgmenigheden deroppe, i Øster Jølby, havde man sikkert heller ikke rigtig Forstaaelsen af det. Deroppe hævdede de, at de fremdeles stod som Medlemmer af Folkekirken og i enhver Henseende betragtede sig som Medlemmer af Folkekirken. Men i Praksis bøjede de sig for den Omstændighed, at de ikke havde en anerkendt Præst og bøjede sig i Virkeligheden for den Forstaaelse, at de ikke vare Medlemmer af Folkekirken. Hvis de vilde have hævdet bestemt, at de vare Medlemmer af Folkekirken, saa maatte de have henvendt sig til deres Sognepræst og forlangt af ham, at han skulde brudevie dem

og foretage de Ministerialia, som skulle foretages; men i Stedet for holdt de sig sammen om deres Præst, som ingen Anerkendelse havde og vilde have ham til at foretage disse Ministerialia. Derved kom de ind i et Forhold, hvor de ikke havde Loven for deres Opfattelse, og bøjede sig faktisk for den Forstaaelse, at de vare udenfor Folkekirken, og de lod derfor deres unge, som skulde giftes, møde hos Herredsfogeden og borgerlig vie, saaledes som Folk, der ikke tilhøre Folkekirken, eller af hvilke i alt Fald den ene Part ikke tilhører Folkekirken.

Saaledes ere nu Aarene gaaede, og der har til Tider været megen Strid om hele Retsforholdet. Det skal jeg ikke komme videre ind paa, da det ikke ligger for nu. Man holdt imidlertid fra Folkekirkens Styrelse stærkt paa, at Præster i Folkekirken ikke maatte prædike og holde Gudstjeneste i Frimenighedskirker og slet ikke maatte have noget med Frimenigheder at gøre. Dette holdt baade Ministeriet og det kirkelige Raad, som blev oprettet ved kongelig Anordning i 1883, paa. Det var i Virkeligheden en uheldig Tilstand, og da vi fik et Venstreministerium, i 1901, var noget af det første, jeg foretog mig som Kultusminister, derfor ikke blot at faa ophævet det kirkelige Raad, som der her paa Rigsdagen havde været megen Strid om, men ogsaa at faa en kongelig Anordning, som gav Ret for Folkekirkens Præster til at prædike i Frimenighedskirker, og derved knyttedes et Baand imellem Frimenighederne og Folkekirken, som er vokset i Styrke siden. Det, der sker her, er jo, at man gaar et Skridt videre, idet man giver Tilladelse til, at Frimenighedspræster kunne komme i Folkekirkens Bygninger og tale og forvalte Sakramenterne. Derved knyttes Baandet mellem Folkekirken og Frimenigheden endnu fastere, og det er meget glædeligt. Den højtærede Minister har jo saa ubetinget Ret, naar han siger, at Udviklingen er gaaet stærkt frem i den sidste halve Snes Aar; thi medens der i 1901 ikke kunde være Tale om at naa videre end til det, der skete, og medens det den Gang var vanskeligt at naa saa vidt, og navnlig vanskeligt at faa den folkekirkelige Styrelse med, møder Kultusministeren jo her med et Lovforslag, hvor han har Biskopperne med sig. Det er en stor Forandring siden den Gang, og der er god Grund til at være taknemmelig for denne Udvikling og god Grund til at være Ministeren taknemmelig, fordi han møder med saadanne Lovforslag her paa Rigsdagen.